

Ενημερωτικό σημείωμα για τον πρώτο Εθνικό Κλιματικό Νόμο

Ο **πρώτος Εθνικός Κλιματικός Νόμος** ορίζει το θεσμικό πλαίσιο και θέτει συγκεκριμένους στόχους για τη σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί κλιματικοί στόχοι για το 2030 και η μετάβαση σε καθεστώς κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Οι βασικές **προβλέψεις** του σχεδίου νόμου είναι:

Απολιγνιτοποίηση

- Προβλέπεται η διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028 με ρήτρα επανεξέτασης το 2025, με προϋπόθεση τη διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και την ασφάλεια εφοδιασμού.

Ηλεκτροκίνηση

- Από το 2024 το 1/4 των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται, θα πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης με ρύπους έως 50gr CO₂/χλμ.
- Από το 2026 όλα τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα.
- Από το 2026 θα πρέπει το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη να είναι ηλεκτροκίνητα.
- Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023 θα υπάρξει εκ νέου εξέταση των μέτρων, προκειμένου να επεκταθούν και σε άλλες περιοχές, ανάλογα με την επαρκή διαθεσιμότητα των σταθμών φόρτισης.
- Απλοποιείται η διαδικασία εγκατάστασης φορτιστών.
- Από το 2030, απαγορεύεται η ταξινόμηση νέων οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης υπό την αίρεση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Η χώρα μας θα υιοθετήσει την ημερομηνία που θα τεθεί από τον σχετικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό.

Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτίρια

- Από το 2025 απαγορεύεται η πώληση και η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης.
- Από το 2030 γίνεται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης το οποίο θα είναι αναμεμιγμένο με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30%.
- Ειδικά κτίρια (βιομηχανίες, αποθήκες, εμπορικά κτίρια κ.α.):
  - Στα κτίρια με κάλυψη μεγαλύτερη των 500 τ.μ., για τα οποία υποβάλλονται από την 1^η Ιανουαρίου 2023 οικοδομικές άδειες ανέγερσης νέων κτιρίων ή προσθηκών σε υφιστάμενα κτίρια, εξαιρουμένων των τουριστικών καταλυμάτων και των ναών, καθίσταται υποχρεωτική η τοποθέτηση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της κάλυψης.
  - Προβλέπεται η δυνατότητα εξαιρέσεων σε μεμονωμένα κτίρια για λόγους μορφολογικούς ή αισθητικούς ή σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας (παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια).

Επιχειρήσεις

- Από την 1^η Ιανουαρίου 2024 οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για όλα τα έργα και δραστηριότητες θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικά ποσοτική καταγραφή μειώσεων/αυξήσεων εκπομπών CO₂, που θα προκύψουν από τη λειτουργία του έργου/δραστηριότητας και οδικό χάρτη για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης.
- Οι εγκαταστάσεις που κατατάσσονται:
  - στα συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών (ΧΥΤΑ, βιολογικοί καθαρισμοί, ΚΔΑΥ κλπ),
  - στις τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης κτιριακού τομέα αθλητισμού και αναψυχής,
  - στις πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και υδατοκαλλιέργειες,
  - στις βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις.

Θα πρέπει να έχουν μειώσει κατ' ελάχιστο τις εκπομπές CO₂ 30%, έως το 2030 σε σχέση με το 2019. Εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις επιχειρήσεων που εντάσσονται στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (ΣΕΔΕ). Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου, επιβάλλεται πρόστιμο που δεν υπερβαίνει το 0,5% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.

- Δίνεται η δυνατότητα αθροιστικής αξιολόγησης ομοειδών εγκαταστάσεων, αντιστάθμισης των εκπομπών με φυτεύσεις/δασώσεις, πράσινα πιστοποιητικά κλπ.
- Έως το 2026 θα πρέπει να έχουν τροποποιήσει την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών (ΑΕΠΟ) τους και από το 2026 και κάθε χρόνο να υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τις εκπομπές του προηγούμενου έτους η οποία θα επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα.
- Σε περίπτωση μη υποβολής προβλέπεται πρόστιμο 100€ ανά ημέρα καθυστέρησης, το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,1% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.
- Από το 2023 επιχειρήσεις που ανήκουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες, θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το προηγούμενο έτος η οποία θα επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα. Η υποβολή της έκθεσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως 31/10 κάθε έτους.
  - Το μέτρο αφορά στις εξής επιχειρήσεις (εξαιρούνται οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις):
    - Επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο
    - Πιστωτικά ιδρύματα
    - Ασφαλιστικές επιχειρήσεις
    - Επιχειρήσεις επενδύσεων
    - Επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας
    - Εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης
    - Εταιρείες ταχυμεταφορών
    - Επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου
    - Αλυσίδες λιανεμπορίου που απασχολούν πάνω από 500 εργαζομένους
    - Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών της εφοδιαστικής αλυσίδας
    - Αστικές εταιρείες παροχής συγκοινωνιακού έργου (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ κλπ)
- Στην ετήσια έκθεση συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

- Σε περίπτωση μη υποβολής προβλέπεται πρόστιμο 50€ ανά ημέρα καθυστέρησης, το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,01% των ετήσιων εσόδων της εταιρείας.

Νησιά

- Θεσπίζεται Στρατηγικό Πλαίσιο για την πρωτοβουλία του ΥΠΕΝ Gr – Eco Islands για την ολοκληρωμένη μετάβαση των ελληνικών νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα.
- Η επιλεξιμότητα των νησιών καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη ορισμένα κριτήρια:
  - Τον μόνιμο πληθυσμό.
  - Την προοπτική ηλεκτρικής διασύνδεσης με το ηπειρωτικό σύστημα.
  - Τις ενεργειακές τους ανάγκες.
  - Την τουριστική κίνηση.
  - Την προσβασιμότητά τους στον τομέα των μεταφορών και των υποδομών.
  - Τους αξιοποιήσιμους φυσικούς πόρους.
  - Τα οικονομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά.
- Ο στόχος είναι να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 80% σε σχέση με το 2019.
- Από το 2030 απαγορεύεται η χρήση μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Δήμοι

- Έως την 31η Μαρτίου 2023, κάθε Δήμος υπολογίζει το ανθρακικό αποτύπωμα, το οποίο επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα και καταρτίζει Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ). Ο σκοπός είναι η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κτίρια που χρησιμοποιεί, το δημοτικό φωτισμό, τα οχήματά του, τις κοινωφελείς εγκαταστάσεις, τις δημοτικές εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης κλπ. Το ΔηΣΜΕ επικαιροποιείται ετησίως.
- Τίθεται στόχος μείωσης εκπομπών 10% για το 2025 και 30% για το έτος 2030, σε σχέση με το 2019.
- Η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του, από την 1^η Ιανουαρίου 2024 αποτελούν προαπαιτούμενο για την αξιολόγηση προτάσεων των Δήμων για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.

Μέτρα προσαρμογής στην κλιματική κρίση

- Από το 2025, για τα νέα κτίρια που βρίσκονται σε ζώνες υψηλής τρωτότητας θα πρέπει να υπάρχει υποχρεωτική ασφάλιση κινδύνου (προϋπόθεση για την ηλεκτροδότηση του κτιρίου), μετά από σχέδια που θα ετοιμάσουν οι Περιφέρειες. Ως ζώνες υψηλής τρωτότητας θεωρούνται οι περιοχές που βρίσκονται:
  - Σε ζώνες υψηλής πιθανότητας πλημμύρας, όπως αποτυπώνονται στους χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας.
  - Σε ζώνες που είναι κοντά σε δασικές περιοχές, που χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς.